ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA
WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE
POZIOM ROZSZERZONY
Zadania 1–29 (60 pkt)

Zadanie		Model odpowiedzi	Schemat punktowania	
			Zasady przyznawania punktów	**Punkty**
1.		B.	1 pkt za poprawną odpowiedź	**0–1**
2.	**1.**	A. (normy) obyczajowe / zwyczajowe B. (normy) prawne	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	**0–2**
	2.	Dwa spośród: – rysunek A dotyczy norm postępowania wynikających z tradycji, a rysunek B – norm zachowań wynikających z regulacji prawnych [geneza], – rodzaj norm, których dotyczy rysunek A ma charakter trwały, a normy należące do rodzaju zilustrowanego na rysunku B – podlegają częstszym modyfikacjom[trwałość], – negatywne reakcja otoczenia w przypadku norm obyczajowych, a sankcje karne w przypadku norm prawnych [konsekwencje za naruszenie]. ** Uznaje się odpowiedzi oddające powyższy sens i inne poprawne logicznie i merytorycznie.*	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	
3.		Sąsiedzi ośrodka, chociaż nie znają i nie chcą poznać faktycznych problemów ludzi z ośrodka, etykietują ich, piętnują ich jako ludzi z marginesu, których trzeba utrzymywać. ** Uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens.*	1 pkt za poprawną odpowiedź	**0–1**
4.		Dwa spośród: – zwrócenie uwagi na istnienie mniejszości, które zamieszkują Polskę, i akceptacja dla tych osób; – uświadomienie, że tożsamość może być podwójna, że przedstawiciele mniejszości mogą także czuć się Polakami; – ukazanie przedstawicieli mniejszości jako pełnoprawnych obywateli ** Uznaje się odpowiedzi oddające powyższy sens i inne poprawne logicznie i merytorycznie.*	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	**0–1**
5.		1. F 2. P 3. F	1 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	**0–1**
6.	**1.**	Rozstrzygnięcie: nie Według rozumowania prof. Szackiego sukcesy Polaków są ich sukcesami, nie należą do wielkiej historii politycznej, a zatem władza nie może ich sobie przypisywać. Nie stanowią więc powodu dla pozytywnej oceny władz komunistycznych. ** Uznaje się i inne uzasadnienia oddające powyższy sens.*	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	**0–2**

	2.	Rozstrzygnięcie: tak Uzasadnienie: – Dzięki lustracji, zdaniem Gaucka, może nastąpić samooczyszczenie społeczne, odbudowa zaufania społecznego. – Nieujawnione materiały z archiwów Stasi mogłyby – gdyby nie lustracja – posłużyć do szantażu wobec tajnych współpracowników, stać się życiowym zabezpieczeniem dla funkcjonariuszy dawnej policji politycznej. ** Uznaje się i inne uzasadnienia oddające powyższy sens.*	1 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	
7.	**1.**	D.	1 pkt za poprawną odpowiedź	**0–3**
	2.	W każdych z zamieszczonych wyników wyborów największe partie otrzymały większy odsetek miejsc w Sejmie, niż wynikałoby to z procentu oddanych na nie głosów, np.: <u>każdy przykład liczb</u> odnoszący się do PiS i PO, a także w 2005 r. dla Samoobrony i SLD oraz w 2015 r. dla Kukiz'15. ** Uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens.*	1 pkt za poprawną odpowiedź	
	3.	W wyborach w 2015 r. komitet Zjednoczona Lewica startował jako komitet koalicyjny i obowiązywał go wyższy (8%) próg wyborczy (podczas gdy komitety niekoalicyjne obowiązuje niższa klauzula zaporowa – 5%). ** Uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens.*	1 pkt za poprawną odpowiedź	
8.		A. teistyczna B. podboju (i przemocy) C. umowy [ugody] społecznej	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	**0–2**
9.		A. Kaddafi (al-Kaddafi) B. Libia; C. 3	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	**0–2**
10.		A. Niemcy / RFN/ Republika Federalna Niemiec B. solidarna odpowiedzialność parlamentarna rządu wyłącznie poprzez konstruktywne wotum nieufności C. W Polsce nie tylko szef rządu, lecz także ministrowie są odpowiedzialni politycznie przed parlamentem – Sejm RP może uchwalić wobec każdego z nich wotum nieufności. ** W B. i C. uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens.*	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	**0–2**
11.		A. prerogatyw B. kontrasygnata C. Trybunałem Stanu	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	**0–2**
12.	**1.**	C.	1 pkt za poprawną odpowiedź	**0–4**

	2.	Cztery spośród: – Obecnie wybory do Senatu nie są równe (w aspekcie materialnym). – Obecnie wybory do Senatu nie są proporcjonalne, ale większościowe. – Obecnie okręgami wyborczymi w wyborach do Senatu nie są województwa. – Obecnie czynne prawo wyborcze jest ograniczone cenzusem wieku w postaci lat 18, a nie 30. – Obecnie nie mamy do czynienia z cenzusem domicylu – Czynne prawo wyborcze ma się niezależnie od tego, czy mieszkało się minimum rok w danym okręgu, czy nie.	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za cztery poprawne elementy odpowiedzi	
	3.	kwalifikowana	1 pkt za poprawną odpowiedź	
13.		Konwent Seniorów (Sejmu RP)	1 pkt za poprawną odpowiedź	**0–1**
14.	**1.**	B.	1 pkt za poprawną odpowiedź	**0–2**
	2.	Francja [Republika Francuska]	1 pkt za poprawną odpowiedź	
15.		A. 1. rada powiatu, 2. rada miasta (miejska) B. 1. zarząd powiatu, 2. prezydent miasta	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za cztery poprawne elementy odpowiedzi	**0–2**
16.		A. Wojewódzki Sąd Administracyjny B. Prezydent Miasta Łomża C. skarga	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	**0–2**
17.		A. Sąd Najwyższy B. Trybunał Konstytucyjny	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	**0–1**
18.		A. umowa majątkowa małżeńska [intercyza] B. separacja C. obowiązek alimentacyjny [alimenty]	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	**0–2**
19.		Podatek dochodowy od osób prawnych [CIT]	1 pkt za poprawną odpowiedź	**0–1**
20.		Problem to zatrudnianie na podstawie umów śmieciowych. Umowy cywilnoprawne oraz umowy o pracę zawierane na czas określony nazywane są umowami śmieciowymi – stąd kosz na śmiecie na plakacie. Te pierwsze nie dają uprawnień związanych z umową o pracę, natomiast drugie – nie dają tak dużej pewności pracy jak umowy na czas nieokreślony czy utrudniają np. wzięcie kredytu. Często pracodawcy w celu obniżenia kosztów pracy warunkują faktyczne zatrudnienia koniecznością założenia działalności gospodarczej. ** Uznaje się odpowiedzi oddające powyższy sens i inne poprawne logicznie i merytorycznie.*	1 pkt za poprawną odpowiedź	**0–1**
21.	**1.**	Art. 5. Kodeks karny wykonawczy Art. 33. Kodeks karny Art. 78. Kodeks postępowania karnego	1 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	**0–2**

	2.	Minimalna kwota: 100 złotych Maksymalna kwota: 1 080 000 złotych	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	
22.	**1.**	A.	1 pkt za poprawną odpowiedź	**0–2**
	2.	(europejska) Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności	1 pkt za poprawną odpowiedź	
23.	**1.**	uchodźców	1 pkt za poprawną odpowiedź	**0–2**
	2.	B.	1 pkt za poprawną odpowiedź	
24.		A. Organizacja Narodów Zjednoczonych B. Lekarze bez granic C. Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	**0–2**
25.		1. P 2. F 3. P	1 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	**0–1**
26.		A. Trybunał Sprawiedliwości B. Rada	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	**0–1**
27.		Ten problem – prześmiewczo nazwany przez Janką Kozę „Polska na styku kultur" to kwestia konieczności migracji zarobkowej mimo istnienia miejsc pracy w danej dziedzinie, ale niewystarczających zarobków w kraju pochodzenia. Obywatelka Polski p. Joanna sprząta dzięki Schengen w Niemczech, natomiast najprawdopodobniej obywatelka Ukrainy, p. Gala – w Polsce. W Polsce zatem miejsca pracy w tej dziedzinie są, tyle że stawka jest satysfakcjonująca dla obywatelek kraju (tu: Ukrainy), w których stawki są jeszcze mniejsze, a nie dla przedstawicielek społeczeństwa polskiego. <u>Lub wytłumaczenie jednego z recenzentów:</u> Polaków uczono właściwego, starannego wykonywania pracy w krajach niemieckojęzycznych, zaś współcześnie to samo doświadczenie dotyka obywateli krajów WNP (najprawdopodobniej Ukrainy), którzy uczą się starannego wykonywania pracy w Polsce. ** Uznaje się odpowiedzi oddające powyższy sens oraz inne poprawne logicznie i merytorycznie.*	1 pkt za poprawną odpowiedź	**0–1**
28.		A. Kuwejt, 5 B. Liban, 1	1 pkt za poprawnie wypełniony wiersz albo za poprawne dwie nazwy państw 2 pkt za dwa poprawnie wypełnione wiersze	**0–2**

<u>Zad. 29.</u>

Temat 1. Od hegemonii do pluralizmu – scharakteryzuj system partyjny w państwie niedemokratycznym oraz typy systemu partyjnego w państwie demokratycznym na przykładzie Polski w ostatnim trzydziestoleciu.

Schemat punktowania:

Poziom III – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA **12 P.** Zdający w pełni: 1) scharakteryzował system partii hegemonicznej w okresie schyłkowego PRL-u: – szczególna rola PZPR w systemie władzy, konstytucyjne unormowanie kierowniczej roli PZPR, – gremia kierownicze PZPR – I sekretarz KC, BP i Sekretariat KC – ponad organami państwa, – podporządkowanie PZPR innych „sojuszniczych" ugrupowań politycznych – ZSL i SD (*oraz PZKS, UChS, PAX*), – wybory niedemokratyczne z określonymi przed nimi wynikami liczbowymi mandatów dla danej partii, – monizm polityczny; 2) scharakteryzował system rozbicia wielopartyjnego: – petryfikacja zasady pluralizmu politycznego, – demokratyczna ustawa o partiach politycznych z 1990 r. pozwalająca na rejestrację partii przy 15 członkach, – podział obozu solidarnościowego, funkcjonowanie wielu ugrupowań z innych odłamów dawnej opozycji, – brak instytucji klauzuli zaporowej w wyborach do Sejmu I kadencji i rozdrobnienie parlamentu; 3) scharakteryzował dwublokowy system partyjny: – wprowadzenie klauzuli zaporowej w wyborach od Sejmu II kadencji, nowa ustawa o partiach politycznych z 1997 r. (min. 1000 członków), – dwukrotne rządy koalicji SLD – PSL, co można traktować jako jeden blok partyjny ugrupowań postkomunistycznych, – zjednoczenie centroprawicy (AWS); wspólne rządu AWS i UW, co można traktować jako blok partyjny obozu postsolidarnościowego, – marginalizacja dotychczasowych formacji postsolidarnościowych, powstanie PO i PiS; 4) scharakteryzował system partyjny od 2005 roku: – stopniowa marginalizacja SLD, – tworzenie się systemu partyjnego dwóch partii dominujących – konkurencja między PO i PiS, rządy każdej z formacji z innymi partiami (PiS – Samoobrona – LPR, PO – PSL, PiS – SP – PR), – przetasowania na scenie politycznej – tzw. nowe ugrupowania (Ruch Palikota, Kukiz'15, Nowoczesna). 5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego problemu do jego opisu w szerszym kontekście interpretacyjnym oraz wykazał się znajomością licznych pojęć związanych z ww. zagadnieniem. *Kursywą zaznaczono kwestie niekonieczne do uznania realizacji aspektu za pełny.*	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.

Temat 2. Przedstaw procedurę uchwalania budżetu i źródła dochodów budżetowych w Polsce (na poziomie centralnym) i w Unii Europejskiej.

Schemat punktowania:

Poziom III – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA **12 P.** Zdający w pełni: 1) scharakteryzował tryb uchwalania ustawy budżetowej w Polsce: – podmioty biorące udział w jej uchwalaniu, – etapy ścieżki legislacyjnej i terminy obowiązujące w tej procedurze; 2) scharakteryzował tryb uchwalania budżetu w Unii Europejskiej: – podmioty biorące udział w jej uchwalaniu (Komisja, Rada, Parlament), – etapy ścieżki legislacyjnej; 3) scharakteryzował źródła dochodów budżetowych (budżet centralny) w Polsce: – podatki pośrednie (VAT – największe źródło, akcyza), – podatki dochodowe (PIT, CIT), – inne podatki pozalokalne (od gier, z tytułu wydobycia niektórych kopalin, od niektórych instytucji finansowych), – dywidendy i wypłaty z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa; – wpłaty z zysku NBP, – część dochodów z ceł, – dochody państwowych jednostek budżetowych, – wpłaty jednostek samorządu terytorialnego, – dochody ze środków UE; 4) scharakteryzował źródła dochodów budżetowych Unii Europejskiej: – większość opłat celnych z importu z państw trzecich, – zasoby z tytułu VAT – ok. 0,3% dochodu państw członkowskich z tego tytułu, – składki członkowskie państw – ok. 0,7% ich PNB. 5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego problemu do jego opisu w szerszym kontekście interpretacyjnym oraz wykazał się znajomością licznych pojęć związanych z ww. zagadnieniem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.

Temat 3. Scharakteryzuj konflikty na obszarze postjugosłowiańskim – przyczyny, przebieg oraz działania wspólnoty międzynarodowej na rzecz ich rozwiązania.

Schemat punktowania:

Poziom III – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA **12 P.** Zdający w pełni: 1) scharakteryzował przyczyny konfliktów: – *większy stopień samodzielności republik po śmierci J. Broz-Tito (np. nieobsadzenie instytucji prezydenta i kolegialna głowa państwa*), rozpad SFRJ, – pobudzenie tożsamości etnicznej i religijnej, działalność sił nacjonalistycznych (*np. enwerystów w Kosowie opowiadających się za wielką Albanią*), – niechęć do centralnego ośrodka władzy w Belgradzie utożsamianego z serbskością, – *rozpad ZSRR i reakcja wspólnoty międzynarodowej*, – ogłoszenie niepodległości przez poszczególne republiki i odpowiedź mniejszości na etnizującą politykę narodu tytularnego, – *dostęp do publicznych zasobów, możliwość większej bezkarności przy działaniach mafijnych (np. UCK)*; 2) scharakteryzował przebieg konfliktu w Bośni: – zajęcie chorwackiej części przez nacjonalistyczne siły chorwackie (VII 1991), oddzielny rząd chorwacki Herceg-Bośni (XI 1991), proklamacja Chorwackiej Republiki Herceg-Bośni – VI 1992 r. i deklaracja niepodległości – VIII 1993 r., po porozumieniach w Waszyngtonie między Chorwatami a Boszniakami federacja muzułmańsko-chorwacka (III 1994), – referendum z III 1992 r. w sprawie niepodległości, zbojkotowane przez Serbów bośniackich, i jej ogłoszenie, – po uznaniu przez wspólnotę międzynarodową niepodległości rozpoczynają się walki z udziałem armii jugosłowiańskiej (m.in. oblężenie Sarajewa trwające przez 3,5 roku), proklamacja Republiki Serbskiej w Bośni (IV 1992), wycofanie w V 1992 r. wojsk jugosłowiańskich, – *ogłoszenie przez muzułmańską większość w zachodniej Bośni autonomii (Republika Zachodniej Bośni – 1993) i współpraca z armią bośniackich Serbów przeciw władzom bośniackim w Sarajewie*, – serbskie obozy dla internowanych, kontrola przez Serbów około 70% terytorium Bośni, wojna do X 1995, eksterminacja ludności cywilnej przez każdą ze stron konfliktu, wysiedlanie, w w wyniku operacji NATO ułatwienie kontrofensywy boszniacko-chorwackiej; 3) scharakteryzował przebieg konfliktu w Kosowie: – ograniczenie autonomii Kosowa w ramach Serbii w latach 1989–1990, proklamacja niepodległości przez Kosowo w X 1991	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.

r. z programem zjednoczenia z Albanią, – stworzenie przez Demokratyczną Ligę Kosowa I. Rugovy instytucji państwa paralelnego, kosowarskie elity porzucają kwestię wielkiej Albanii – chcą albo niepodległości, albo kompromisowo znacznej autonomii, – po Dayton zwycięstwo nurtu radykalnego i walk partyzanckich Wyzwoleńczej Armii Kosowa (UCK), powstanie od końca 1997 r. w Drenicy, serbska pacyfikacja powstania w 1998 r., umasowienie UCK, po konferencji w Rambouillet wycofanie armii FRJ, – exodus tysięcy Serbów, eksterminacja Serbów przez UCK, zamieszki 2004 r. (ofiary wśród ludności serbskiej, zniszczenie cerkwi), – proklamacja niepodległości przy zachowaniu faktycznego statusu międzynarodowego protektoratu (pozostanie UNMIK zgodnie z treścią rezolucji RB ONZ 1244 z 1999 r.), starcia po uznaniu niepodległości w gminach zamieszkałych przez Serbów, m.in. w Mitrovicy; 2a–3a) scharakteryzował przebieg innych konfliktów: – serbsko-chorwackiego w Krajinie –*referendum w Krajinie za oderwaniem od Chorwacji (1990), ogłoszenie niepodległości przez Chorwację (VI 1991), proklamacja Republiki Serbskiej Krajiny (XII 1991), walki od 1991 r. – strona serbska wspierana przez armię jugosłowiańską, m.in. blokada i ostrzał Dubrovnika, zdobycie Vukovaru, rozejm (1992) i ofensywa armii chorwackiej (1993), kontrofensywa chorwacka w okresie nalotów NATO na cele serbskie, opanowanie terytoriów, utworzenie autonomii serbskiej na ich części (1995), likwidacja tej autonomii (1998),* – albańsko-macedońskiego: *odebranie Albańczykom przez władze macedońskie statusu suwerennej narodowości (1989), elity albańskie za zjednoczeniem z Albanią, zmiana stanowiska – wejście na scenę polityczną Macedonii przez albańską Partię na Rzecz Demokratycznego Dobrobytu – jako koalicjant rządowy, ustępstwa macedońskie, 1997–1998: zorganizowane przez Albańczyków ataki terrorystyczne, powstanie w 1999 r. Wyzwoleńczej Armii Narodowej (macedońska UCK), 2001: powstanie zbrojne w porozumienie partii albańskich i utworzenie politycznej nadbudowy nad macedońską UCK – Partii Narodowo-Demokratycznej, sukcesy militarne UCK w starciach z wojskiem macedońskim, brak zgody macedońskiej na projektowaną federalizacje państwa, porozumienie ochrydzkie – decentralizacja państwa, jęz. albański językiem oficjalnym na obszarach, gdzie Albańczycy stanowią min 20%, samorozwiązanie UCK,* – serbsko-albańskiego w południowej Serbii – *zmniejszenie autonomii kulturalnej w rejonie Preszeva w 1989–1990, udział pleszewskich Albańczyków w systemie politycznym Serbii, zmiana nastawienia i działań serbskich po bombardowaniach NATO (1999), exodus Albańczyków do Kosowa, powstanie UCPMB – Armii Wyzwolenia Preszeva, Medvedji i Bujanovaca,*	

partyzantka UCPMB 1999–2000, deklaracja ze strony Belgradu – po wygranej Kosztunicy – współpracy z Zachodem w rozwiązaniu tego konfliktu – plan wicepremiera Czovicia (2001) przyznania autonomii w trzech gminach, powrót armii jugosłowiańskiej do strefy przygranicznej, samorozwiązanie UCPMB (V 2001), *– wojna dziesięciodniowa w Słowenii (VI–VII 1991), w związku z ogłoszeniem niepodległości, rozejm i wstrzymanie obowiązywania deklaracji niepodległości oraz wycofanie armii jugosłowiańskiej*; 4) scharakteryzował działania wspólnoty międzynarodowej – przybycie wojsk ONZ w IV 1992 r., brak wystarczających pełnomocnictw, misja T. Mazowieckiego i jego rezygnacja, UNPROFOR, – operacja NATO w ramach mandatu ONZ Deny Flight (od IV 1993), utworzenie „bezpiecznych" stref (*V 1993 – rezolucja 819 RB*) pod egidą ONZ, m.in. w Srebrenicy, *– plan Vanca i Owena, przewidujący federalizację Bośni, odrzucony w referendum przez bośniackich Serbów (V 1993),* – rozwiązanie konfliktu chorwacko-boszniackiego – porozumienia w Waszyngtonie i stworzenie federacji muzułmańsko-chorwackiej (III 1994), *– bombardowania NATO pod Goražde (IV 1994), projekt Grupy Kontaktowej także odrzucony w referendum przez bośniackich Serbów (VIII 1994),* – rozejm od I 1995 r. i mimo niego walki ze strony bośniackiej, a następnie serbskiej, czystki etniczne (m.in. zdobycie przez Serbów Srebrenicy i masakra ludności muzułmańskiej – VII 1995), operacja NATO w ramach mandatu ONZ Deliberate Force (od VIII 1995), wraz z nim kontrofensywa bośniacka (boszniacko-chorwacka) – m.in. dojście pod Banja Lukę, zawieszenie broni – X 1995, – rozwiązanie konfliktu serbsko-bośniackiego – układ z Dayton i przyjęcie projektu Grupy Kontaktowej (układ podpisany przez prezydentów: BiH A. Izetbegovicia, Chorwacji – F. Tudjmana i FRJ – S. Miloševicia), tworzenie państwa pod kierunkiem i kontrolą wspólnoty międzynarodowej, w tym obecność sił IFOR, a następnie SFOR, wprowadzenie podziału administracyjnego opartego de facto na segregacji etnicznej, zastąpienie w XII 2004 r. wojsk NATO wojskami europejskimi EUFOR, – rozwiązanie konfliktu kosowskiego – uznanie Kosowa w Dayton (1995) za wewnętrzną sprawę Serbii, zmiana zdania na konferencji w Rambouillet (1999), wkroczenie wojsk KFOR, rezolucja RB ONZ nr 1244 (1999) – *de facto* protektorat międzynarodowy, interwencja NATO – bombardowania Serbii (operacja Allied Force), tworzenie administracji cywilnej Tymczasowej Misji Administracyjnej Narodów Zjednoczonych w Kosowie (UNMIK), *utworzenie Rady Przejściowej Kosowa i Tymczasowej Rady Administracyjnej,* plan Ahtisaariego	

kontrolowanej niepodległości i negocjacje na ten temat (2005–2008), doprowadzenie do proklamacji i uznania niepodległości (2008), ale pozostawienie faktycznego międzynarodowego protektoratu, *– działania na rzecz rozwiązania konfliktu w Chorwacji – terytorialne status quo przy autonomii obszarów zamieszkałych przez większość serbską (1995), odrzucone,* *– działania na rzecz zapobiegania konfliktom, np. porozumienie po mediacjach UE reprezentowanej przez J. Solanę w sprawie rozwiązania FRJ i powołania SiC z możliwością przeprowadzenie referendum niepodległościowego,* *– działania na rzecz rozwiązania konfliktu albańsko--macedońskiego w 2001 r. – rozejm wynegocjowany przez wysłanników UE i USA, projekt reform ustrojowych Badentera, rozbrojenie UCK pod nadzorem NATO.* *– działania na rzecz rozwiązania konfliktu albańsko-serbskiego w południowej Serbii w 2001 r. – rozejm wynegocjowany przez wysłanników UE i USA, projekt reform ustrojowych Badentera, rozbrojenie UCK pod nadzorem NATO,* – powołanie MTK dla byłej Jugosławii *na mocy rezolucji 827 RB ONZ z V 1993 r.*, osądzanie głównie Serbów (R. Mladić, R. Karadžić, B. Plavsić, śmierć S. Miloševicia). 5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego problemu do jego opisu w szerszym kontekście interpretacyjnym oraz wykazał się znajomością licznych pojęć związanych z ww. zagadnieniem. *W punktach 1–4 kursywą zaznaczono kwestie niekonieczne do uznania realizacji aspektu za pełny.* *Punkty 2a–3a niekonieczne do maksymalnej oceny pracy, ale ich wykonanie umożliwia egzaminatorowi podniesienie statusu realizacji przez zdającego aspektów 2–3.* *Do uznania aspektu za pełny nie jest konieczne podawanie miesiąca danego roku, jednak jeśli został podany błędnie, należy uznać to za błąd.*	

Pozostałe poziomy do wypracowań

Poziom II WARTOŚĆ MERYTORYCZNA **(8 PKT)** Zdający: – scharakteryzował w pełni trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III lub – scharakteryzował w pełni dwa istotne aspekty zagadnienia oraz częściowo scharakteryzował dwa kolejne istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III. 5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie wybranych aspektów analizowanego tematu; wykazał	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił jeden lub dwa błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził niekonsekwentną selekcję informacji i ich hierarchizację (umieścił w pracy nieliczne fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód

się znajomością wybranych pojęć związanych z tematem.	nie w pełni uporządkowany.
Poziom I WARTOŚĆ MERYTORYCZNA **(4 PKT)** Zdający: – scharakteryzował w pełni jeden istotny aspekt zagadnienia oraz scharakteryzował częściowo jeden aspekt zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III lub – scharakteryzował częściowo trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III. 5) Zdający wykazał się znajomością jedynie nielicznych pojęć związanych z tematem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił trzy lub cztery błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził w niewystarczającym stopniu selekcję informacji i ich hierarchizację (napisał pracę, której znaczną część stanowią fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w sposób chaotyczny i nielogiczny.
	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił co najmniej pięć błędów merytorycznych. SELEKCJA INFORMACJI Ponad połowę pracy stanowią fragmenty niezwiązane z tematem. JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Wywód jest niekomunikatywny.
(0 PKT) Zdający nie zrozumiał tematu – nie scharakteryzował częściowo ani w pełni żadnego z aspektów spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III. 5) Zdający nie wykazał się znajomością pojęć związanych z tematem.	Przy pracy o wartości merytorycznej mniejszej niż właściwa dla I poziomu (0–2 pkt) nie przyznaje się punktów za pozostałe elementy.

Egzaminator, klasyfikując wartość merytoryczną pracy na jeden z trzech poziomów (I–III), może ocenić ją wyłącznie na 12, 8 lub 4 punkty. Ostateczna liczba punktów uzyskanych przez zdającego jest zależna także od poziomu realizacji trzech pozostałych kryteriów, tj. poprawności merytorycznej, selekcji informacji oraz języka, stylu i kompozycji pracy. Za zrealizowanie danego kryterium na poziomie wyższym / niższym od poziomu wartości merytorycznej pracy zdający uzyskuje jeden punkt więcej / mniej. Pracę niespełniającą wymogów poziomu I w kwestii wartości merytorycznej egzaminator ocenia na 0 punktów.